

2 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile **Sağlık Meslekleri Kurulu** oluşturulmuştur.

“Sağlık mesleklerinde eğitim müfredatı, meslekî alan ve dal belirlemesi gibi meslekî düzenlemelerde ve istihdam planlamalarında görüş bildirmek, meslekî yeterlilik değerlendirmesi yapmak, meslekî müeyyide uygulamak, etik ilkeleri belirlemek ve uyumu denetlemek üzere” kurulduğu belirtilen Kurul, oldukça geniş bir yetki ile donatılmıştır.

Sağlık Meslekleri Kurulu, yeni bir sağlık mesleğinin veya dalının ihdasında ve sağlık mesleklerinin eğitim müfredatı hakkında görüş bildirmenin yanı sıra, neredeyse tüm dünya ülkelerinde meslek kuruluşlarına ait olan sağlık mesleklerinin etik ilkelerini belirleme yetkisini de kullanabilecek; meslek mensuplarının mesleki yeterlilik ve etik eğitimi ile hasta hakları eğitimine tabi tutulmasına ve eğitimlerin süresine ve müfredatına karar verebilecektir. Ayrıca sağlık engeli sebebiyle mesleğin icrasının yasaklanmasına ve çeşitli nedenlerle sağlık çalışanlarının meslekten geçici veya sürekli men edilmesine karar verme yetkisi de bu Kurula tanınmıştır.

Düzenlemeye göre mesleki yetersizliğe ilişkin şikayetler üzerine denetim görevlileri veya il ve ilçe sağlık müdürlüklerince yapılacak inceleme dosyası, olumsuz kanaat raporu ile birlikte Sağlık Meslekleri Kurulu’na gönderilecektir. Kurul, mesleğinde yetersizliği tespit edilenler ile dikkatsiz ve özensiz davranışla ölüme veya vücut fonksiyon kaybına sebep olanların yetersiz görüldükleri alanda, teorik ve/veya pratik eğitim ve/veya başka bir sağlık meslek mensubunun nezaret ve sorumluluğunda meslek icrası şeklinde mesleki yeterlilik eğitimine tabi tutulmasına karar verebilecektir. Sağlık personeli eğitim sonunda, yine Kurulun belirleyeceği teorik ve/veya uygulamalı sınava tabi tutulacaktır. Bu sınavda başarılı olanlar mesleğini icraya devam edebilecekken, başarısız olanlar meslek icrasından men edilecektir.

Kararnameye göre hasta hakları uygulamalarına veya etik ilkelere aykırı davranışı sebebiyle ikiden fazla yazılı ikaz edilen veya ilgili mevzuatına göre disiplin cezası uygulanan sağlık meslek mensubu, hasta hakları veya etik ilkeler eğitim programına tabi tutulacaktır.

Ayrıca meslek icrası esnasında görevinin gereklerine aykırı hareket ederek bir kişinin ağır derecede olmayan özür lülüğüne sebebiyet verenler üç aydan bir yıla kadar, kişinin ağır özür lülüğüne veya ölümüne sebebiyet verenler ise bir yıldan üç yıla kadar meslekten geçici men edilebilecektir. Eylemin beş yıl içinde tekrarı halinde ise bu cezalar artırılabilecektir.

Hemen belirtelim ki sağlık mesleğine ilişkin alanlarda eğitim müfredatını belirlemekten mesleğin etik ilkelerini belirlemeye, mesleki yeterlilik değerlendirmesi yapmaktan meslekten meni de kapsayan yaptırım uygulamaya varan bu geniş yetkilerin sahibi olan Sağlık Meslekleri Kurulu;

- Müsteşar veya görevlendireceği müsteşar yardımcısı ile Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü veya görevlendireceği bir yetkili temsilci, I. Hukuk Müşaviri veya görevlendireceği hukuk müşaviri, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanları veya görevlendirecekleri yardımcıları,

- Bakanın seçeceği en az doktora seviyesinde eğitim almış 5 ayrı sağlık meslek mensubu üye,
- En az genel müdür yardımcısı seviyesinde Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi bir üye,
- Yükseköğretim Kurulunun seçeceği iki üye,
- Mesleki Yeterlilik Kurumu temsilcisi bir üye,
- Kanunla kurulan sağlık meslek birliklerinden birer üyeden oluşmaktadır.

Yazık ki sağlık meslek birliklerinin temsilcilerinin, (örneğin bir hekim Yönünden Türk Tabipleri Birliği) tüm konuların görüşülmesinde bulunmasına dahi olanak tanımayan düzenlemeye göre Kurulun bu üyeleri, yalnızca kendi meslek mensubu ile ilgili konuların görüşüleceği toplantılara katılabilecek ve kendi meslek alanları ile ilgili konularda oy kullanabilecektir. Bu bileşimle hekimlerin mesleki yeterliliklerine ilişkin kararlar da, içinde yalnızca birkaç hekimin bulunduğu, ağırlıklı olarak bürokratlardan oluşmuş bir Kurul tarafından verilecektir.

Kanun Hükmünde Kararnamede tek bir maddede düzenlenen bu yapının, çalışma usul ve esaslarının ne şekilde olacağı ise Yasa düzeyinde tanımlanmayarak Bakanlık tarafından çıkarılacak Yönetmeliğe bırakılmıştır.

Beklenen Yönetmelik 14 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Ne var ki Yönetmelikte, bu kadar geniş yetkiye sahip Kurulun yapacağı uygulamaların çerçevesi net olarak çizilmemiştir. Yönetmelikte örneğin hekimlerin mesleki yetersizliğinin neye göre belirleneceğinin objektif ölçütleri ortaya konulmamış; eylemin niteliğine göre mesleki yeterlilik eğitimi, hasta hakları ve etik ilke eğitimi ya da meslekten men müeyyidelerinin birinin veya birkaçının uygulanması kararı verebilecek olan Kurulun hangi durumlarda ne karar alabileceğine dair bir düzenleme de yapılmamıştır. Kurulun, eğitime tabi tutulmasına karar verdiği meslek mensubunun eğitim sırasında hangi hallerde görevine devam edebileceğine, hangi hallerde ise edemeyeceğine karar verebileceğine, sözü edilen eğitimlerin ne şekilde uygulanacağına, eğitimin süresi ve müfredatının neye göre belirleneceğine, ayrıca eğiticiler ile sınav komisyonlarının niteliklerine de açıklık getirilmemiştir. Bu haliyle Kurula keyfiyete varabilecek bir yetki tanındığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Esasında 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin “Sağlık Meslekleri Kurulu”nu düzenleyen hükmü, pek çok yönden Anayasa’ya aykırıdır. Bu maddenin uygulamasını gösteren Yönetmelik de aynı nedenlerle Anayasaya aykırı olduğu gibi, taşıdığı eksiklikler nedeniyle de ayrıca hukuka aykırıdır. Yapılan bu düzenlemeler; çalışma barışının yok edildiği, hekimler üzerindeki her türlü baskının ve şiddetin arttığı böyle bir dönemde, tüm hekimler için ağır mağduriyetlere yol açabilecek yeni bir tehdit unsurudur.